

Consultanță educațională

personalizată.

www.consultantaeducationala.ro

email: adriana@consultantaeducationala.ro

tel/Whatsapp : 0727526303

Educația în practică

Provocări și soluții în consilierea educațională

Ghid pentru gestionarea problematicilor profesionale

Un consilier educațional se confruntă cu diverse provocări care nu țin neapărat de client sau de sistemul educațional în sine, ci mai degrabă de aspecte personale sau profesionale care pot influența modul în care își îndeplinește sarcinile. Aceste provocări pot include prejudecăți inconștiente față de anumite tipuri de clienți, dificultăți în stabilirea unor limite clare între viața personală și profesională sau presiuni externe care pot duce la burnout.

De asemenea, un consilier educațional se poate confrunta cu conflicte de interese sau cu dificultăți în adaptarea la stiluri de învățare diverse și nevoile variate ale clienților săi. Contaminarea emoțională, cauzată de implicarea profundă în cazurile de consultanță, poate afecta obiectivitatea și eficiența serviciilor oferite. Este esențial ca un consilier să își dezvolte abilități de auto-reflecție și să aplice strategii de gestionare a stresului și a relațiilor profesionale pentru a depăși aceste obstacole și a menține o practică eficientă și etică.

Astfel, se oferă spre studiu zece exemple de provocări întâlnite de obicei în rândul consilierilor educaționali, precum și posibile soluționări ale acestora.

Să fim noi schimbarea pe care o așteptăm de la alții. ☺

Spor la treabă!

Adriana STANCIU

1. Prejudecăți față de un client

Consilierul poate avea prejudecăți bazate pe statutul socio-economic, etnie, religie, gen sau alte caracteristici ale clientului, ceea ce poate afecta obiectivitatea și relația profesională, ducând la soluționări discriminatorii, ce sunt incompatibile caracterului echitabil și imparțial al serviciului de consiliere.

Exemplu: Consilierul trebuie să lucreze cu un client indian, sau cu o minoritate religioasă sau cu un client care provine dintr-un mediu social vulnerabil.

Soluții posibile:

- Consilierul trebuie să fie conștient de propriile prejudecăți și să le examineze constant. Participarea la sesiuni de formare despre diversitate și sensibilitate culturală poate ajuta la reducerea acestor prejudecăți.
- Colaborarea cu un mentor sau un coleg mai experimentat poate ajuta consilierul să recunoască și să gestioneze prejudecățile inconștiente.
- Adoptarea unui cod de etică profesională și asigurarea că serviciile oferite sunt în concordanță cu principii de echitate și respect față de fiecare client.

2. Contaminarea emoțională

Consilierii pot deveni prea implicați emoțional în cazurile clienților lor, ceea ce le poate afecta obiectivitatea. Atunci când o problemă educațională este profund personală sau provocatoare, un consilier se poate simți emoționat sau chiar „influențat” de stările clientului, ceea ce poate afecta calitatea soluțiilor oferite prin faptul că acesta supra-empatizează în deficitul obiectivizării.

Exemplu: Consilierul lucrează cu un tânăr care și-a pierdut părinții și se află în îngrijirea rudelor care au dificultăți financiare. Tânărul e deznădăjduit că nu se va descurca în viață și recurge la consilier pentru a-l ajuta.

Soluții posibile:

- Este important ca un consilier să definească limite clare între viața personală și profesională. Tehnici precum jurnalizarea și mindfulness-ul pot ajuta la gestionarea emoțiilor.
- Consilierii pot apela la sesiuni de supervizare pentru a discuta cazurile complexe și pentru a primi feedback.
- Practicile de auto-îngrijire, cum ar fi sportul, meditația și timpul liber, sunt esențiale pentru a preveni epuizarea emoțională.

3. Lipsa de claritate în stabilirea limitelor profesionale

Un consilier poate întâmpina dificultăți în menținerea unor limite clare între viața personală și profesională, mai ales atunci când lucrează cu elevi sau părinți care devin prea dependenți de el pentru sprijin emoțional sau alte aspecte care nu țin de rolul său. Astfel, acesta se implică excesiv în cazurile sale, uneori ajungând să se identifice drept un membru al familiei sau un prieten apropiat al acesteia.

Exemplu: Consilierul colaborează deja de o perioadă lungă de timp cu un client care se raportează la acesta ca fiind un prieten apropiat, un confident, nu un specialist.

Soluții posibile:

- Un consilier educațional trebuie să stabilească foarte clar ce presupune serviciul oferit și ce nu, atât cu clienții, cât și cu colegii, fără abatere sau excepții.
- Stabilirea unor așteptări clare de la început, printr-o comunicare transparentă și documentată.
- Participarea la workshopuri și sesiuni de formare despre stabilirea limitelor profesionale poate ajuta consilierul să înțeleagă importanța acestora și să aplice cele mai bune practici.

4. Presiunea de a da soluții rapide

Un consilier poate simți presiunea de a rezolva rapid problemele, mai ales în cazul unor situații de criză educațională sau emoțională în care acesta simte că trebuie să acționeze aici și acum, cu așteptări ridicate din partea tuturor, în special ale clientului. Totuși, educația este un proces de lungă durată și soluțiile rapide nu sunt întotdeauna cele mai eficiente.

Exemplu: Consilierul e contactat de un părinte care dorește soluții imediate pentru un copil care a început să absenteze excesiv de la școală și a devenit reticent în ceea ce privește educația.

Soluții posibile:

- Consilierul trebuie să sublinieze că soluțiile durabile și eficiente necesită timp, de aceea folosirea unui proces bine gândit este esențială.
- Crearea unui plan de acțiune structurat și stabilirea unor termene realiste pentru implementare poate ajuta la gestionarea presiunii.
- În loc să ofere soluții imediate, consilierul ar trebui să petreacă timp investigând și înțelegând pe deplin nevoile clientului, înainte de a veni cu un plan de acțiune.

5. Conflictul de interese

Un consilier poate fi influențat de factori externi, precum relațiile profesionale sau financiare cu instituțiile sau clienții cu care colaborează. Este important ca un consilier să evite conflictele de interese care ar putea afecta obiectivitatea și integritatea serviciilor oferite, prin distanțarea sau evitarea situațiilor în care apar dileme etice sau presupunerea anticipată a nevoilor clientului.

Exemplu: Un consultant educațional colaborează cu o firmă de recrutare educațională și recomandă doar anumite universități cu care firma are parteneriate.

Soluții posibile:

- Consilierul trebuie să fie transparent în legătură cu orice conflict de interese și să evite situațiile în care interesul personal influențează deciziile profesionale.
- Adoptarea unui cod de etică profesională care impune consultantilor să-și dezvăluie conflictele de interese și să ia măsuri pentru a le gestiona corect.
- În caz de îndoieli, consilierul ar trebui să consulte un mentor sau să discute situația cu un coleg mai experimentat, eventual să recomande cazul unui alt profesionist.

6. Burnout-ul profesional

Consultanții educaționali se confruntă adesea cu epuizare mentală și fizică, mai ales dacă lucrează cu cazuri deosebit de complexe sau emoționale. Dacă nu se gestionează eficient stresul și timpul, acest burnout poate reduce capacitatea de a oferi servicii de calitate, în același timp crescând și riscul de dezvoltare a unor boli determinate de stres.

Exemplu: Consilierul programează prea multe sesiuni de consiliere pe zi.

Soluții posibile:

- Crearea unui program de lucru echilibrat prin organizarea eficientă a timpului, cu pauze regulate și delegarea sarcinilor atunci când este posibil.
- Meditația, exercițiile fizice, hobby-urile și relaxarea sunt cruciale pentru prevenirea epuizării.
- Crearea unei rețele de suport din partea colegilor, mentorilor și familiilor ce poate reduce riscurile de burnout.

7. Dificultăți în adaptarea la diferite stiluri de învățare

Fiecare client sau elev poate avea un stil de învățare diferit, iar un consilier poate întâmpina dificultăți în a se adapta la nevoile și abordările individuale ale fiecărei persoane. Aceste dificultăți pot apărea mai ales atunci când consilierul nu are experiență suficientă cu un anumit tip de elev sau client, sau întâlnește pentru prima dată o anumită speță educațională.

Exemplu: Consilierul e nevoit să lucreze consecutiv cu elevi care provin din clase diferite, precum a V-a, a VIII-a, a X-a și a XII-a și nu are timp să se recalibreze.

Soluții posibile:

- Participarea la cursuri și sesiuni de formare în abordări educaționale diverse poate ajuta consilierul să se adapteze la diverse stiluri de învățare, precum și programarea sesiunilor la distanță una față de cealaltă.
- Consilierul trebuie să înțeleagă nevoile fiecărui client și să creeze planuri personalizate care să răspundă stilului de învățare al acestora.
- Lucrul în echipă cu psihologi educaționali sau alți profesioniști poate oferi soluții mai eficiente, în special la începutul carierei.

8. Lipsa de suport din partea instituțiilor educaționale

Consilierii educaționali pot întâmpina dificultăți în a obține sprijinul necesar din partea instituțiilor educaționale sau al altor profesioniști din domeniu, ceea ce poate îngreuna implementarea unor soluții educaționale eficiente. Unele instituții sau unii profesioniști pot fi reticenți în a colabora sau pot avea resurse limitate.

Exemplu: Consilierul cere ajutor unui profesionist care evită să se implice sau să ofere ghidaj de orice fel, motivând faptul că 'fiecare consilier are alt stil'.

Soluții posibile:

- Consilierul trebuie să stabilească relații de încredere cu instituțiile educaționale și profesioniștii și să îi implice activ în procesul de soluționare a problemelor.
- Clarificarea rolurilor și responsabilităților fiecărei părți pentru a asigura o colaborare eficientă.
- Consultanții pot propune soluții inovative și bine fundamentate care să ajute instituțiile și specialiștii să înțeleagă importanța colaborării.

9. Gestionarea diversității culturale și lingvistice

Într-un mediu educațional tot mai divers, un consilier poate întâmpina dificultăți în gestionarea diversității culturale și lingvistice a elevilor sau clienților. A înțelege și respecta diferențele culturale și a adapta soluțiile educaționale este esențial, dar poate fi o provocare, mai ales pentru consultanții care nu au experiență în acest sens.

Exemplu: Consilierul trebuie să lucreze cu un client străin care nu e familiarizat cu limba română.

Soluții posibile:

- Participarea la cursuri de sensibilizare culturală și familiarizarea cu diferitele culturi ajută consilierul să înțeleagă mai bine nevoile elevilor din diverse medii.
- În cazul în care există bariere lingvistice sau culturale, un consilier poate apela la ajutorul altor profesioniști.
- Folosirea unor metode de învățare care să fie accesibile și respectuoase față de diversitatea elevilor.

10. Menținerea unei relații profesionale cu părinții

Un alt aspect important este colaborarea cu părinții elevilor, conform specificului fiecărei spețe. Uneori, părinții pot deveni prea implicați, dorind să aibă un cuvânt greu de spus în procesul decizional, iar consilierul poate întâmpina dificultăți în a menține o relație profesională și obiectivă, fiind intimidat de cerințele părinților. În plus, a naviga prin diversele stiluri de parenting poate reprezenta o provocare în găsirea celor mai bune soluții de comunicare și în rezolvarea situațiilor tensionate.

Exemplu: Părintele îl contactează pe consilier cu scopul de a-i solicita acestuia să-l convingă pe elev să urmeze o anumită facultate sau un anumit drum profesional, fără să țină cont de dorințele copilului sau de rolul unui consilier educațional.

Soluții posibile:

- Consilierii trebuie să comunice clar și regulat cu părinții, explicându-le rolul lor și așteptările din ambele părți.
- Consilierea părinților pentru a înțelege cum pot sprijini educația copilului într-un mod sănătos, fără a deveni prea intruzivi.
- Dacă apar conflicte, consilierul ar trebui să abordeze situația cu calm și obiectivitate, facilitând discuții și soluționări.